

nje ulic in hiš, zapovedano pa delo po trgovinah in delavnicah. Kljub vsemu temu so se verniki udeležili procesij v še večjih množinah kot prejšnja leta.

**Sv. obhajilo v ječah.** Španski duhovnik Peter Moreno de Flora je pisal katoličanom, zbranim na evharističnem kongresu v Budimpešti, pismo, v katerem med drugim poroča te-le zanimivosti: »Tudi v rdeči Španiji je v okuženih ječah kljub svojim sovražnikom navzoč evharistični Bog, ki ima v Budimpešti za zlato posodo vašo monštranco. Naše zlate monštrance pa so raztopili rdeči roparji. Toda ječa je ječa in gotovo je, da ima Jezus rajši naše škatlje iz lepenke, zganjene žepne robce, korporale iz papirja in kozarce kot pa zlate monštrance. Nihče ne sme opaziti, da pride Bog v rdeče ječe. Toda kljub temu se je našel duhovnik, ki je v eni sami ječi podelil v dveh mesecih 800 sv. obhajil. Drugi jih je v enem samem dnevu razdelil več kot 150. Ponekod so ječe, kjer se zaradi dobre organizacije lahko razdeli vsak dan več kot 300 sv. obhajil. Kakšni genljivi in vzvišeni prizori evharističnega življenja se vidijo v teh zaporih! Kako goreče molitve se morajo dvigati iz teh tako junaških duš, ko se združujejo z Bogom in ga prosijo za svojo nesrečno domovino in za spreobrnjenje zapeljivcev, ki jih hočejo oropati evharističnega kruha!«

**Dvodnevne duhovne vaje za delavska in nameščenska dekleta** bodo v Domu duhovnih vaj pri Sv. Jožefu nad Celjem od dne 13. avgusta ob 20 do 16. avgusta ob 5 zjutraj. Oskrbovalnina znaša le 50 din. Za duhovne vaje vlada precejšnje zanimanje, zato se čimprej priglasite na naslov: Vodstvo Doma duhovnih vaj, Hrib sv. Jožefa št. 33, Celje.

Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogetne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izbornu ureja funkcijo črev. (Ogl. reg. br. 15.485/35.) 1138

## Narodni tabor v Ljutomeru

Bilo je leta 1868 meseca avgusta, ko se je nad deset tisoč južnoštajerskih narodno zavednih Slovencev zbralo v Ljutomeru na prvem slovenskem taboru, na katerem je govoril takratni ljutomerski kmet Kukovec. V svojem govoru je posebno poudaril potrebo krepke narodne zavesti in dosledno izvrševanje narodnega programa v javnem življenju.

Ob 70 letnici tega pomenljivega tabora praznujemo 20 letnico narodne države Slovencev, Srbov in Hrvatov. Pomenljiva je ta obletnica. Prva proslava 20 letnice obstoja Jugoslavije je bila v Prlekiji, in sicer pri Sv. Trojici v Slov. goricah. Tudi pred 70 leti je bila Prlekija prva, ki je sklicala v svojo metropolo Ljutomer zavedne Slovence na prvi tabor. Sedaj se Prlekija pripravlja, da združi proslavo taborskega jubileja s proslavo državne 20 letnice, in to v dneh 27. in 28. avgusta. Proslava se bo vršila pod pokroviteljstvom največjega sina Prlekije, kateri še danes z največjo ljubeznijo in požrtvovalnostjo dela in se žrtvuje za ves slovenski narod in Jugoslavijo, g. ministra dr. Antona Korošca, ki se bo te proslave osebno udeležil.

Pred 70 leti se je na povabilo takratnih Ljutomerčanov odzvalo na tisoče ljudi, ki so prišli iz vseh krajev v Ljutomer. Tako tudi zdaj vabimo vse zavedne Slovence iz vse domovine, da pridejo v mogočnem številu v dneh 27. in 28. avgusta na našo pomenljivo proslavo. Naj nas združi ljubezen do slovenskega naroda in do naše velike jugoslovanske države v veliki narodni manifestaciji!

Spored tabora je sledeč: V soboto zvečer zagorijo kresovi na gričih. V dvorani Katoliškega doma v Ljutomeru bo slavnostna akademija s pestrim programom. — V nedeljo ob osmih prihod skupin na zborovališče, ob 9.30 na glavnem trgu cerkveni govor (vseuč. prof. prelat dr. Matija Slavič) in sv. maša. Takoj po sv. maši zborovanje na glavnem trgu. Govorijo: naš voditelj dr. Anton Korošec, predsednik Prosvetne zveze dr. Josip Hohnjec in banski svetnik Alojzij Stuhec. Popoldne po večer- nica bo velik mladinski nastop naših slovenskih fantov in deklet, nato sledijo narodni običaji in razne igre.

## Novice

### Osebnosti

**Duhovniške vesti.** Imenovan je bil za kn.-šk. duhovnega svetovaleca monsignor p. Bernard Polak, zlatomašnik, superior sester križniškega reda in vodja bolnišnice v Ormožu. — Nastavljen je bil p. Egidij Golob, duhovnik kapučinskega reda v Ptuj, za kaplana pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah z delokrogom v Ptuj.

### Nesreče

**Padel 10 metrov globoko z ogrodja.** Pri prenavljanju železničarskih hiš v Maribo-

ru v Trstenjakovi ulici je padel 27 letni zidar Franc Skaza iz Rač z ogrodja deset metrov globoko in je obležal nezavesten s hudimi notranjimi poškodbami. Reševalci so ga prepeljali v bolnišnico.

**Hlodi mu zdrobili levo nogo.** Cel sklad hlodov se je porušil na 19 letnega delavca Jerneja Obersneja iz Bistrice in mu je zdrobilo levo nogo ter je še na znotraj hudo poškodovan. Obersneja so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

**Neprevidni pastir.** Pri Sv. Benediktu v Slov. goricah je postalo 52 m dolgo in 12 m široko ter 80.000 din vredno gospodarsko

10.032 zibelk in 24.453 krst

Dunaj. mestna uprava je izdala številk iz dunajske statistike o dunajskem prebivalstvu l. 1937. Te številk govorijo, da je lanskega leta na Dunaju bilo 14.421 več mrtvih kakor novorojenih. Leta 1936 pa je bilo število mrtvih za 13.394 večje kakor število novorojencev.

**Zvočnik, ki je glasnejši ko Niagara**

Pred kratkim so v Združenih državah Amerike preskušali najglasnejši zvočnik na svetu. Ta aparat je tehnična posebnost prve vrste. Tako je močan, da njegov glas prevpije vse druge dosedanje zvočnike. Lahko ga bodo uporabljali, da bodo oddajali alarmne signale za cele dele velikih mest,

Januš Golec:

## Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

Na lice osumljenega mesta na ogled poslani policijski agenti iz Maribora so dognali z vso previdnostjo, da se jim obeša na vrženi trnek sam Jurij Potočnik. Znano jim je bilo, kako je že dvakrat streljal v Dobrovcah na orožnika, katera sta ga pozvala na predajo. Pri učežnem kaznjencu je treba vedno predvidevati, da se bo branil, dokler mu bo mogoče, in si ne bo delal težke vesti, če pobije na smrt par zasledovalcev.

Z aretacijo Jurija je bilo treba opreznosti. Mariborska policija in kungoški orožniki so si izbrali večer za to, da vlovijo brez krvi in žrtev nevarnega moža, ki že enkrat ni poznal šale.

Jurij ni znal za zadnji napad na njegovo kungovško skrivališče. Niti dvomil ni o tem, da bi ne bil varen ob meji. Njegova preselitev se je izvršila v noči ter neopaženo. Pri Zgornji Sv. Kungoti se sploh ni podal izpod strehe, pod katero je bil marljivo zaposlen, da spravi po svojih novih zaupnikih

29

kolikor mogoče dinarskih in dolarskih potvorb preko meje v Avstrijo, kamor se je nameraval sam zateči, če bi mu začela oblast vznemirjati obmejno življenje. Niti sanjalo se mu ni, da bo njegovega bivanja in samotarenja pri Zgornji Sv. Kungoti tako kmalu in za vselej v življenju konec.

Cisto mirno je spal v noči s svojo ženo v izbi, ko so vdrli orožniki in stražniki ter so mu napovedali aretacijo. Niti enega trenutka ni imel prilike, da bi se bil postavil po robu tolikeri premoči. Na mah je bil v verigah. Mirno je moral gledati hišno preiskavo, pri kateri so naleteli koj in brez vsakega truda na mnogo več, kakor so pričakovali. Z mojim strom vred je bila zaplenjena celotna ob mejo prepeljana delavnica.

Policijski agenti so razložili po mizi in postelji veliko košaro, ceker in zaboj. V zaboju so bile vse mogoče priprave za ponarejanje, barve, kemikalije in še nacufana svila za dolarski papir. Najbolj so bili veseli detektivi svoj čas od Rupnika Juriju izročene debele knjige z izdelki stodinarskih, deset-, dvajset- in petdesetdolarskih bankovcev.

Pri tolkem in najbolj obtežljivem gradivu je bil Jurij brez besedice zagovora. Pustil se je odvesti v avto, s katerim so se pripeljali policisti iz Maribora.

poslopje žrtev mladostne neprevidnosti. Zakonca Krnek sta se odpeljala v Maribor na sejm. Doma je ostal 11 letni pastir Franc Pavlič, katerega je bodlo v oči osje gnezdo v velikem gospodarskem poslopju. Fantek se je lotil os z žveplenim zakadom, kakor ga uporabljajo za žvepljanje sodov. Goreči zakad je potisnil med slamo na strehi proti osam. Takoj se je vnela slamnata streha in že je bilo v objemu plamenov vse poslopje, katero je pogorelo. Domači gasilci so obvarovali sosedna poslopja. Škoda je le delno krita z zavarovalnino. Pastir Pavlič je po nehote povzročeni nesreči neznan kam zginil.

**Posestnik padel s škednja.** V Bukovecih pri Ptujju je padel s škednja in je obležal nezavesten z notranjimi poškodbami 60 letni posestnik Ivan Korenjak. Poškodovanega so prepeljali v ptujsko bolnišnico.

**Enoletni otrok se polil z očetno kislino.** Zakonca Pišek v Apačah v župniji Sv. Lovre na Dravskem polju sta bila zaposlena izven hiše. Doma se je polila enoletna hčerka Ivanka z očetno kislino in se je hudo opekla po obeh nogah. Opečenega otroka so spravili v ptujsko bolnišnico.

**Utonil pri kopanju.** Zadnjo soboto se je podal v Voglajno v Gaberju pri Celju kopat Jože Golob, 26 letni v Westnovi tovarni zaposleni delavec iz Sp. Hudinje. V njegovi družbi je bilo več kopalcev, a nobeden ni opazil, da je zašel Golob v 4 m globok tolmun ter zginil. Golobovo truplo je našli v Voglajni blizu Celja v nedeljo zjutraj. Pri kopanju smrtno ponesrečeni ni znal plavati.

Pri padcu po stopnicah si zlomil nogo. Na Selu pri Velenju je padel doma po stopnicah 68 letni Franc Žerjav in si je zlomil desno nogo nad kolonom. Žerjav se zdravi v celjski bolnišnici.

**Streliš ubila ženo.** Iz Zagorja pri Pilštaju poročajo: V noči na 25. julij je strela tudi v naši župniji zahtevala človeško žrtev. Ob 23.45 je jarilo v hišo posestnika Mihaela Polšaka. Strela je razrukala strop v spalnici, razbila eno okno in v sobi zra-

ven okna stoječo omaro ter ubila pri peči stoječo ženo Marijo. Rajna je bila šele 24 let stara in zapušča tri majhne otročiče. Bila je veselega značaja, dobra in ljubljiva mati svojim otrokom, verna žena, pridna, marljiva in vestna delavka, tako da jo bomo vsi težko pogrešali. Njena dobra dela ji naj Gospod obilno poplača v nebesih!

**Dve nesreči v litijskih kamnolomih.** V železniškem kamnolomu pri Renkah v Litiji je voziček »kipar« zadržal v kolenu levo nogo progovnemu delavcu Viktorju Kovachu iz Tirne. Hudo poškodovanega so odpeljali v ljubljansko bolnišnico. — V kamnolomu v Strmolah pod vasjo Gradec pri Litiji je vrtil miner Franc Brenčič iz Podstarih. Naenkrat se je odtrgala s pobočja velika skala in ga je podsula. Brenčič, ki je sedel pri vrtnju, je videl skalo, a se ji ni mogel več umakniti, medtem ko ji je njegov tovariš ušel. Skala ga je hudo poškodovala in so ga oddali v zelo resnem stanju v ljubljansko bolnišnico. Ponesrečeni je oče veččlanske družine.

**Oče treh nepreskrbljenih otrok smrtno ponesrečil.** V občini Litija nad vasjo Zapodje lomijo v kamnolomu kamenje za apnenec. Nalomljeno kamenje vozijo v apnenčarske peči nasproti postaji Kresnice. Zaposlenih je 26 delavcev-minerjev. Franc Stražar, 42 letni mali posestnik iz Zapodja, je vrtil v družbi Ivana Škarje luknjo v skalovje. Kakih 30 metrov višje se je sprožila skala in se je zakotalila navzdol. Škarja se je ognil skali s pobegom. Stražarja pa je stisnila, mu strla lobanjo in prsni koš tako, da je obležal na mestu mrtev. Smrtno ponesrečeni zapušča vdovo in tri nepreskrbljene otroke.

**Huda nesreča delavca na Kočevskem.** V okolici Stare cerkve na Kočevskem regulirajo Rinžo. Pri regulacijskih delih je bil zaposlen 38 letni delavec Franc Naglič iz Slovenske vasi. Dne 28. julija je položila vsa partija delavcev v novi strugi razstreljevalne mine. Dve sta se koj vžgali, tretja pa ne, ker je bila zvezana z daljšo vžgalno

vrvico. Naglič se je pred eksplozijo prehitro približal skalovju in mu je razstrel mine bušil v obraz, da se je hudo ranjen zgrudil. Naglič ima razkažen obraz in so ga prepeljali v resnem stanju v ljubljansko bolnišnico.

**Orožnik utonil pri kopanju.** Pri kopanju je utonil v Krki pri Novem mestu 34 letni orožniški pripravnik Radej Jukič. Smrtno ponesrečeni je bil doma iz Kurjaka v bosanski občini Utbina, kjer zapušča ženo in štiri otroke.

**Razne požarne nesreče.** V Hotemažu pri Kranju na Gorenjskem je udarila v noči med nevihto strela v kozolec posestnice Kalan, po domače pri Hrvatcu. V kozolecu je bilo polno žita, en voz pa je bil še naložen v bližini. Slučajno sta privozila mimo dva motociklista, ki sta takoj začela omejevati ogenj na ta način, da sta metala snopje iz kozolca. Rešila sta tudi poln voz žita, ki je stal poleg kozolca. Pri tem delu so jima pomagali tudi že domačini, ki so prihiteli na kraj požara. — V gospodarsko poslopje posestnika Karla Sorčaka na Leskovcu pri Pragerskem je udarila strela. Rešili so le živino. Pri gašenju je padel gospodarju goreč tram na noge in jih močno poškodoval. — V Zg. Radvanju pri Mariboru je vpepelil ogenj stanovanjsko barako Milke Planinc, ki je oškodovana za 5000 din. — Zvečer se je pojavil ogenj na Sp. Hajdini pri Ptujju v škedaču posestnic Julijane Mustafa in Marije Bezulič. Ogenj se je naglo širil in je ogrožal sosedna poslopja. Domači in ptujski gasilci so ogenj omejili in so obvarovali posestnici pred večjo nesrečo. V tem primeru gre najbrž za požig iz maščevanja. — Pri Sv. Martinu na Pohorju je zajel požar gospodarsko poslopje posestnika Pavla Podvršnika. Gasilci so ogenj omejili. — Strela je udarila v Brodu pri Kostanjevici v hlev posestnika Jožeta Kodriča. Poslopje je popolnoma pogorelo in znaša škoda 15.000 dinarjev. — Med nočno nevihto je udarila strela na Gor. Gradišču pri Dolenjskih toplicah v kozolec posestnika Erbežnika. Lju-

Hitro za Potočnikom je bil predan sodniku tudi Franc Rupnik.

### Obsodba in smrt

Preiskava se je vlekla nekaj nad pet mesecev. Zaslišanih je bilo bogznaj koliko oseb od severne meje do Pragerskega in Ptujja.

V preiskovalni zapor je bilo oddanih poleg glavnih dveh krivcev več osumljenih, katere so izpustili hitro. Aretirani niso izdajali in zakapali drug drugega. Radi tega je bilo tudi to, kar je očitala obtožnica mojstroma, malenkost v primeri s tem, kar sta resnično zakrivila na občutno škodo države.

Jurij je čutil že v preiskavi, da bo tokrat v kaznilnici po njem, na toliko bo obsojen. Noč in dan je razglabljal, kako bi potegnil iz zavora s kako zvijačo, na svoj zagovor in milost pred poroto ni mogel računati. Bil je vidno ter res hudo bolan na pljučih. Jetičnih ne oddajajo iz zaporov v navadne bolnišnice in osobito pa še njega ne, ker je enkrat že pobegnil tako drzno v bolniški halji.

Cela dva meseca se je delal norega v tistem upanju, da se bo zmazal v umobolnico in od tam v zlato svobodo. Za njegovo glumljenje blaznosti pa se nikdo niti zmenil ni.

Veliko pametneje nego Jurij je nastopal v preiskavi mojster Rupnik. Preiskovalnemu sodniku je narekoval take zapisnike, kakor da se sploh ni ukvarjal s potvarjanjem bankovcev. Delal je le tozadevne poskuse sam zase in niti eden njegovih poskusnih falzifikatov ni krožil v prometu.

Ko je bilo po več mesecih popisanih kilograme zaslišanj, je sestavilo državno pravdnštvo obtožnico ter obtožilo sedem ljudi.

Pri porotni obravnavi 26. maja 1926 je bil obsojen Jurij Potočnik na 20 let. Drugi mojster, Franc Rupnik, si je sklepal kazen z več nego advokatsko spretnostjo zagovora na trimesečni zapor, katerega je preстал v preiskavi in je bil koj izpuščen. Obsodba je zadela še enega kmeta, ker se je zoperstavil z vilami aretaciji. Ostali štirje obtoženci so bili oproščeni.

Po potrjeni obsodbi je bil Jurij Potočnik predan mariborski kaznilnici. Od prisojene mu kazni je preстал samo sedem mesecev. Pretrgala mu je nit burnega življenja jetika v kaznilniški bolnišnici dne 12. marca 1927, na dan, ko je bil njegov somojster Franc Rupnik drugič na zatožni klopi.

(Dalje prihodnjik)

ali da bodo postaje v pristaniščih oddajale povetja in navodila ladjam, ki so še daleč od luke. Goni ga motor, ki je visok 1.20 m. Kako glasen je ta novi ameriški zvočnik, se najbolje razvidi na poskusih, ki so jih delali ob bregovih Niagarskih slapov. Izkazalo se je, da je bil zvočnik precej glasnejši kakor pa bučanje silnih slapov Niagare.

### 52 banan pojedel v 20 minutah

V kraju Coraki v južnem Walesu na Angleškem je neki Mervin Walmsey v 20 minutah pojedel 52 banan. Prvih 25 banan je pospravil v kratkih petih minutah, potem je šlo počasneje. Banane, ki jih je možak toliko v kratkem času pojedel, so vsaka 15 do 17 centimetrov dolge.